

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ГСА-2022/34/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543156 Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn
Чойр хот 2022 он	Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Утас: 70543179 Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn
	Аудитор: Б.Анхтуяа Утас: 70543179 Цахим хаяг: ankhtuyab@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	3
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	4
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	12
3. Аудитын тайлан.....	14
3.1 Ерөнхий зүйл.....	14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Материаллаг байдал	15
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	15
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	17
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	18
3.8 Аудитын гол асуудал	18
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	18
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	18
3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд	19
3.9 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	19
3.10 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	19
4. Аудитын илрүүлэлт.....	19
4.1 Залруулсан алдаа	19
4.2 Төлбөрийн акт	20
4.3 Албан шаардлага	20
4.4 Зөвлөмж.....	21
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	22

Товчилсон үгийн жагсаалт

АИТХ	Аймгийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АЗД	Аймгийн засаг дарга
АЕГ	Архивын ерөнхий газар
ЗГ	Засгийн газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ЖДҮ	Жижиг дунд үйлдвэрлэл
МУЕА	Монгол улсын Ерөнхий аудитор
ОБЕГ	Онцгой байдлын ерөнхий газар
ОБГ	Онцгой байдлын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ОНХО	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

				/ төгрөгөөр /
Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	451,037,382.52	1,096,990,390.37	
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	32,902,543.20	49,240,537.20	
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	32,902,543.20	49,240,537.20	
31210	Төгрөг	32,902,543.20	49,240,537.20	
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	32,902,543.20	49,240,537.20	
33	АВЛАГА	45,170,175.12	20,987,264.97	
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	256,955.00	0.00	
33500	Бусад авлага	44,913,220.12	20,987,264.97	
33510	Байгууллагаас авах авлага	44,913,220.12	20,987,264.97	
34	УРЬДЧИЛГАА	4,000,000.00	15,000,000.00	
34200	Төсөвт байгууллага	4,000,000.00	15,000,000.00	
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	368,964,664.20	1,011,762,588.20	
35100	Түүхий эд материал	991,900.00	2,228,850.00	
35110	Тусгай зориулалттай материал	991,900.00	2,228,850.00	
35400	Хангамжийн материал	367,972,764.20	1,009,533,738.20	
35410	Бичиг хэргийн материал	2,230,600.00	1,602,300.00	
35420	Аж ахуйн материал	10,936,719.20	46,037,209.20	
35440	Түлш, шатах тослох материал	17,129,279.00	2,643,213.00	
35450	Барилгын засварын материал	46,773,444.00	46,773,444.00	
35470	Бусад хангамжийн материал	290,902,722.00	912,477,572.00	
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,346,304,927.38	5,543,920,725.61	
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,346,304,927.38	5,543,920,725.61	
39200	Биет хөрөнгө	3,731,954,852.26	3,788,764,281.77	
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,838,650,400.88	2,956,186,240.88	
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-163,313,892.46	-243,291,874.93	
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	375,677,000.00	530,330,000.00	
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-66,952,777.80	-148,255,486.13	
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	628,607,257.45	670,380,111.32	
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-47,615,800.90	-134,447,285.38	
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	189,911,559.50	196,142,891.50	
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-23,008,894.41	-38,280,315.49	
39300	Биет бус хөрөнгө	1,614,350,075.12	1,755,156,443.84	
39301	Програм хангамж	2,480,000.00	3,980,000.00	
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-899,305.43	-1,755,972.25	
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	1,642,924,193.00	1,817,715,357.00	
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-30,154,812.45	-64,782,940.91	
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	5,797,342,309.90	6,640,911,115.98	
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	274,000.00	

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	274,000.00
41300	Өглөг	0.00	274,000.00
41360	Бусад өглөг	0.00	274,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0.00	265,000.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	0.00	9,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	5,797,342,309.90	6,640,637,115.98
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,797,342,309.90	6,640,637,115.98
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,841,055,631.25	2,841,055,631.25
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	314,681,915.55	1,164,846,241.13
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-367,157,382.96	308,222,435.05
51220	Тайлант үеийн үр дүн	681,839,298.51	856,623,806.08
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,641,604,763.10	2,634,735,243.60
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	5,797,342,309.90	6,640,911,115.98

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,684,380,583.20	3,362,103,415.37
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	850,013,037.20	1,348,715,784.37
120	Нийтлэг татварын бус орлого	850,013,037.20	1,348,715,784.37
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	41,760,031.20	22,958,994.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	41,760,031.20	22,958,994.00
120009	Бусад орлого	0.00	314,043.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	644,744,471.00	553,161,234.37
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	163,508,535.00	772,281,513.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,834,367,546.00	2,013,387,631.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	342,287,946.00	398,574,831.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	75,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	314,493,515.00	223,849,641.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	27,794,431.00	99,725,190.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,492,079,600.00	1,614,812,800.00

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,492,079,600.00	1,614,812,800.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,002,541,284.69	2,503,944,309.81
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,002,541,284.69	2,398,691,914.81
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,769,620,497.56	2,235,325,333.99
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	699,509,023.63	688,483,214.00
210101	Үндсэн цалин	396,718,765.81	436,724,840.47
210102	Нэмэгдэл	188,768,367.32	226,186,240.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	42,391,949.73	25,572,133.13
210105	Гэрээт ажлын хөлс	71,629,940.77	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,796,763.30	82,832,455.36
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,687,315.04	57,615,785.97
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,560,589.32	6,271,908.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,107,352.06	4,913,954.12
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,233,796.10	1,200,105.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,207,710.78	12,830,701.68
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	103,198,246.00	100,031,231.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	29,842,091.00	23,215,160.00
210302	Түлш, халаалт	60,413,522.00	66,095,101.00
210303	Цэвэр, бохир ус	6,547,320.00	10,720,970.00
210304	Байрны түрээс	6,395,313.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	195,519,426.95	315,885,068.97
210401	Бичиг хэрэг	13,713,791.00	15,235,206.00
210402	Тээвэр, шатахуун	33,627,528.40	35,838,412.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,663,907.55	8,960,261.67
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,534,530.00	5,396,620.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	54,125,570.00	152,470,329.70
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	65,656,850.00	70,533,352.60
210408	Бараа материал акталсны зардал	12,197,250.00	27,450,887.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26,001,810.00	36,936,820.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	15,197,870.00	11,211,340.00
210604	Урсгал засвар	10,803,940.00	25,725,480.00
2107	Томилолт, зочны зардал	14,931,959.00	22,262,736.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,853,870.00	15,533,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	4,078,089.00	6,729,736.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	177,021,680.00	207,112,037.00

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	164,719,042.00	200,071,754.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,440,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	5,744,595.00	5,078,950.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	446,103.00	411,317.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	154,000.00	154,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,326,000.00	100,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,191,940.00	1,296,016.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	471,641,588.68	781,781,771.66
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	287,596,130.50	463,965,165.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,665,268.00	7,558,665.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	177,380,190.18	310,257,941.66
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	232,920,787.13	163,366,580.82
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	26,218,600.00	51,578,500.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	26,218,600.00	51,578,500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	73,560,050.00	19,068,500.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,680,000.00	5,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	68,880,050.00	14,068,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	133,142,137.13	92,719,580.82
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	122,317,995.80	85,684,551.98
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,824,141.33	7,035,028.84
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	105,252,395.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	105,252,395.00
221001	Их засвар	0.00	105,252,395.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	681,839,298.51	858,159,105.56
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.00	1,535,299.48
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	0.00	1,535,299.48
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	681,839,298.51	856,623,806.08

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,841,055,631.25	2,488,469,109.60	-367,157,382.96	4,962,367,357.89
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,841,055,631.25	2,488,469,109.60	-367,157,382.96	4,962,367,357.89
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	153,135,653.50	0.00	153,135,653.50
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	681,839,298.51	681,839,298.51
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,841,055,631.25	2,641,604,763.10	314,681,915.55	5,797,342,309.90
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,841,055,631.25	2,641,604,763.10	314,681,915.55	5,797,342,309.90
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-6,459,480.50	-6,459,480.50
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,841,055,631.25	2,641,604,763.10	308,222,435.05	5,790,882,829.40
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-6,869,519.50	0.00	-6,869,519.50
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	856,623,806.08	856,623,806.08
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,841,055,631.25	2,634,735,243.60	1,164,846,241.13	6,640,637,115.98

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
			/ төгрөгөөр /
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,898,119,901.20	2,040,141,529.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	41,659,831.20	22,958,994.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	41,659,831.20	22,958,994.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	41,659,831.20	22,958,994.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	41,659,831.20	22,958,994.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,856,460,070.00	2,017,182,535.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	364,380,470.00	402,369,735.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	75,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	336,531,039.00	227,858,641.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	27,849,431.00	99,511,094.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,492,079,600.00	1,614,812,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,492,079,600.00	1,614,812,800.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,819,228,158.00	1,962,303,335.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,819,228,158.00	1,962,303,335.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,574,353,670.87	1,781,935,754.18
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	688,486,600.88	678,946,332.33
210101	Үндсэн цалин	385,696,343.05	427,187,958.80
210102	Нэмэгдэл	188,768,367.33	226,186,240.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	42,391,949.73	25,572,133.13
210105	Гэрээт ажлын хөлс	71,629,940.77	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	82,032,913.75	81,779,534.08
210201	Тэтгэврийн даатгал	56,443,572.45	56,562,864.69
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,428,961.72	6,271,908.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,023,902.71	4,913,954.12
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,218,275.02	1,200,105.59
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,918,201.85	12,830,701.68

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	105,204,917.40	102,377,222.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	29,842,091.00	23,351,953.00
210302	Түлш, халаалт	61,994,193.40	68,304,299.00
210303	Цэвэр, бохир ус	6,595,320.00	10,720,970.00
210304	Байрны түрээс	6,773,313.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	83,559,519.55	71,038,294.97
210401	Бичиг хэрэг	12,194,601.00	13,722,552.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,597,910.00	32,681,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,778,507.55	9,217,409.67
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,995,700.00	6,573,070.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,992,801.00	8,844,263.30
2105	Нормативт зардал	2,065,800.00	2,000,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,065,800.00	2,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,672,510.00	38,864,720.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,910,570.00	4,198,020.00
210602	Тавилга	4,087,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	17,674,940.00	34,666,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	15,504,164.00	22,527,986.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,853,870.00	15,533,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	4,650,294.00	6,994,986.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	212,753,144.79	224,342,803.80
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	181,670,506.79	215,489,020.80
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,440,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	5,744,595.00	5,078,950.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	446,103.00	411,317.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	154,000.00	154,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	22,106,000.00	1,913,500.00
210807	Газрын төлбөр	1,191,940.00	1,296,016.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	357,074,100.50	560,058,861.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	349,076,200.50	552,123,491.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,997,900.00	7,935,370.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	244,874,487.13	180,367,580.82
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	26,218,600.00	51,578,500.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	26,218,600.00	51,578,500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	81,513,750.00	21,069,500.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,680,000.00	5,000,000.00

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	76,833,750.00	16,069,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	137,142,137.13	107,719,580.82
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	122,317,995.80	85,684,551.98
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,824,141.33	22,035,028.84
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	78,891,743.20	77,838,194.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	45,989,200.00	61,500,200.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	45,989,200.00	61,500,200.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	45,989,200.00	61,500,200.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	45,989,200.00	61,500,200.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-45,989,200.00	-61,500,200.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	32,902,543.20	16,337,994.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	32,902,543.20
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	32,902,543.20	49,240,537.20

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

			/ төгрөгөөр/
Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,615,462,800.00	1,531,249,248.02
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,615,462,800.00	1,531,249,248.02
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,542,584,300.00	1,458,601,248.02
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	694,599,800.00	663,784,258.33
210101	Үндсэн цалин	478,486,400.00	427,187,958.80
210102	Нэмэгдэл	180,770,400.00	211,024,166.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	35,343,000.00	25,572,133.13
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	93,771,200.00	79,816,351.92
210201	Тэтгэврийн даатгал	67,527,300.00	55,150,258.37
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,561,000.00	6,134,408.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,248,800.00	4,803,366.12
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,312,200.00	1,172,622.75

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,121,900.00	12,555,696.68
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	113,741,800.00	102,240,429.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,847,900.00	23,215,160.00
210302	Түлш, халаалт	73,479,500.00	68,304,299.00
210303	Цэвэр, бохир ус	12,414,400.00	10,720,970.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	72,278,700.00	70,616,294.97
210401	Бичиг хэрэг	13,746,900.00	13,722,552.00
210402	Тээвэр, шатахуун	32,261,800.00	32,259,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,770,000.00	9,217,409.67
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,500,000.00	6,573,070.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,000,000.00	8,844,263.30
2105	Нормативт зардал	2,000,000.00	2,000,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,000,000.00	2,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	66,333,400.00	66,213,220.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	25,666,700.00	25,627,820.00
210602	Тавилга	6,000,000.00	5,918,700.00
210604	Урсгал засвар	34,666,700.00	34,666,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	18,956,000.00	18,939,986.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,956,000.00	11,945,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	7,000,000.00	6,994,986.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	47,980,000.00	39,383,016.80
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	31,666,700.00	30,529,233.80
210803	Даатгалын үйлчилгээ	5,083,300.00	5,078,950.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	416,700.00	411,317.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	208,300.00	154,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,333,300.00	1,913,500.00
210807	Газрын төлбөр	2,271,700.00	1,296,016.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	432,923,400.00	415,607,691.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	427,923,400.00	410,654,691.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,000,000.00	4,953,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	72,878,500.00	72,648,000.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	51,578,500.00	51,578,500.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	51,578,500.00	51,578,500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	21,300,000.00	21,069,500.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,000,000.00	5,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	16,300,000.00	16,069,500.00

III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,615,462,800.00	1,531,249,248.02
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,614,812,800.00	1,529,128,248.02
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,614,812,800.00	1,529,128,248.02
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	650,000.00	2,121,000.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	650,000.00	2,121,000.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	0.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	52.00	52.00
620001	Удирдах ажилтан	9.00	9.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	26.00	26.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	17.00	17.00
620004	Гэрээт ажилтан	0.00	0.00
650013	УТҮГ	0.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	/ төгрөгөөр / Тайлант оны гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	402,369,735.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	402,369,735.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	380,334,706.16
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	15,162,074.00
210102	Нэмэгдэл	15,162,074.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,963,182.16
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,412,606.32
210202	Тэтгэмжийн даатгал	137,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	110,588.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	27,482.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	275,005.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	136,793.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	136,793.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	422,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	422,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,588,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,588,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	203,111,487.00

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	203,111,487.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	155,951,170.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	152,968,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,982,370.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,035,028.84
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	22,035,028.84
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,035,028.84
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	402,369,735.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	402,369,735.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	75,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	227,858,641.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	99,511,094.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу “Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдтэй холбоотой зөвлөмж өгөөгүй байна.

Аудитыг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Анхтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Г.Наранбаяр, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Сарантуяа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

“Аймгийн ЗДТГ” нь 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 01/107 дугаар албан бичгээр хуульд заасан хугацаанд ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

“Аймгийн ЗДТГ”-ын үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд: Аймаг нь хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүргийн хүрээнд эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр, сумдын үйл ажиллагааг зохицуулах, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, хяналтыг хэрэгжүүлэх

Зорилго: Дэд бүтцийн давуу байдал, дэвшилтэт технологи, хүний хөгжил, олон нийтийн оролцоонд тулгуурлан аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг хангах замаар иргэдийн ажиллах, амьдрах тав тухтай, эрүүл, аюулгүй орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг бодлого чиглэлд өөрчлөлт орсон байна. Тухайлбал: Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам", Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар "Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар" тус тус шинэчлэгдэн батлагдсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Аймгийн Санхүү, хяналт аудитын албанаас 2021 онд “Аймгийн ЗДТГ”-ын санхүүгийн болон шилэн дансны үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

“Аймгийн ЗДТГ” нь 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалтай гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардлын 2,002,541.3 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 20,025.4 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70.0 хувиар буюу 14,017.8 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

“Аймгийн ЗДТГ”-ын 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 843,568.8 мянган төгрөгөөр буюу 14.6 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс мөнгөн хөрөнгө, авлага, урьдчилгаа, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, Засгийн газрын оролцоо дансад материаллаг өөрчлөлт гарсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	32,902.5	49,240.5	16,338.0
Авлага	45,170.2	20,987.3	-24,182.9
Урьдчилгаа	4,000.0	15,000.0	11,000.0
Бараа материал	368,964.7	1,011,762.6	642,797.9
Үндсэн хөрөнгө	5,346,304.9	5,543,920.7	197,615.8
Нийт хөрөнгө	5,797,342.3	6,640,911.1	843,568.8
Өр төлбөр	0.0	274.0	274.0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	5,797,342.3	6,640,637.1	843,294.8
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	5,797,342.3	6,640,911.1	843,568.8

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 49,240.5 мянган төгрөг болж 16,338.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь ахмадын санг нэмэгдүүлснээс шалтгаалжээ.

Авлага дансны үлдэгдэл 20,987.3 мянган төгрөг болж 24,182.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх онд үүссэн өвсний авлага 24,970.0 мянга, хөрөнгө оруулалтын авлага 691.2 мянга, бусад авлага 81.0 мянга, нийт 25,742.2 мянган төгрөгийн авлага барагдсанаас шалтгаалжээ. Авлага дансны үлдэгдэлд 2011-2013 онуудад үүссэн, он удаан жил болсон өвсний авлага 150.0 мянга, ахуй үйлчилгээний түрээсийн авлага 241.0 мянга, нийт 391.0 мянган төгрөгийн авлага байгаа бөгөөд авлагыг барагдуулж ажиллах шаардлагатай байна.

Нийт авлагаас барагдах боломжгүй буюу эрсдэлтэй 391.0 мянган төгрөгийн авлага байна.

Урьдчилгаа дансны үлдэгдэл 15,000.0 мянган төгрөг болж, 11,000.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь шинээр байгуулагдсан Соёлын хэлтсийн тоног төхөөрөмж худалдан авах санхүүжилт жилийн эцэст орж ирснээс шалтгаалж үүссэн байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 1,011,762.6 мянган төгрөг болж 642,797.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаас шалтгаалжээ. Бараа материалын данс нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар үнэ төлбөргүй нийлүүлэгдсэн шинэ хөдөө төсөл, ЖДҮ-гийн тоног төхөөрөмж 610,245.4 мянга, аймгийн ОНХС-гаас үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 89,914.8 мянга, аймгийн ОБГ-аас шилжүүлсэн гэр 72,000.0 мянга, шатахууны урамшуулал 121.3 мянга, нийт 772,281.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, АЗДТГ-ын даргын 2021 оны А/102 дугаар тушаалаар 27,450.9 мянган төгрөгийн бараа материалыг акталж, 37,400.0 мянган төгрөгийн өвсийг үнэ төлбөргүй тарааж, нийт 64,850.9 мянган төгрөгийн бараа материал данснаас хассан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 5,543,920.7 мянган төгрөг болж 197,615.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь аймгийн ОНХС, ОНХО-аас шалтгаалжээ. Тухайлбал, үндсэн хөрөнгийн данс нь урсгал төсвийн худалдан авалт 61,500.2 мянга, аймгийн ОНХС, ОНХО-аар үнэ төлбөргүй хүлээлгэн өгсөн 269,327.0 мянга, “Төсөв санхүүгийн тогтвортой байдлыг хэрэгжүүлэх”, “Төсвийн санхүүгийн удирдлагын ил тод, үр ашигтай байдал” 2 төслийн хүрээнд үнэ төлбөргүй өгсөн 22,268.8 мянга, АЗД-ын захирамжаар үнэ төлбөргүй өгсөн 1,660.0 мянга, шилжүүлэн авсан 2 автомашин 154,653.0 мянга, нийт 509,409.0 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

АИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 52 дугаар тогтоолоор 22 нэр төрлийн 12,924.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг акталж, данснаас хассан байна.

Өр төлбөр дансанд 274.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 6,640,637.1 мянган төгрөг болж 843,294.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

“Аймгийн ЗДТГ”-ын санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 677,722.8 мянган төгрөгөөр буюу 25.2 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс үнэ төлбөргүй хүлээн авсан болон нэмэлт санхүүжилтийн орлогод материаллаг өөрчлөлт гарсан байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 501,403.0 мянган төгрөгөөр буюу 25.0 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан хангамж, бараа материал, бараа үйлчилгээний бусад зардлууд байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү хаасан 6,459.5 мянган төгрөгийн нягтлан бодох бүртгэлийн залруулга нь өмнөх онд зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй, хэрэглээнээс илүүдэл шатахууны нөөц бүртгэсэн төлбөрийн актыг төвлөрүүлсэн, дахин үнэлгээний зөрүүний бууралтаас шалтгаалсан байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон нийт зарлагыг 2,459,219.9 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 1,105,652.3 мянган төгрөгөөр бууруулж 1,354,217.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70106-Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага хөтөлбөрийн “80101-Үндсэн үйл ажиллагааны зардал”, “80102-Туслах үйл ажиллагааны зардал”, “80205-Мэдээлэл сурталчилгааны зардал”, “80224-Зөвлөл, хороо, комиссын гишүүдийн ажлын хөлс”, “80305-Биеийн тамирын уралдаан, тэмцээн”, “80508-Төрийн бус байгууллагад төсвөөс олгох дэмжлэг”, “80802-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал дэмжлэг”, “81102-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө”, “81101-Засгийн газрын нөөц хөрөнгө”, “81549-Ахмадын сан” гэсэн нийт 10 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,615,462.8 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 1,614,812.8 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс, 650.0 мянган төгрөгийг туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,614,812.8 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлого 2,121.0 мянга, нийт 1,616,933.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 1,531,249.2 мянган төгрөгийг зарцуулж, 85,684.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,531,249.2 мянган төгрөг буюу 94.8 хувь зарцуулсан байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тус газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд ЗГ-ын 198 дугаар тогтоолоор ковид 19 цар тахлын эсрэг санхүүжилт 75,000.0 мянга, ЗГ-ын 138 дугаар тогтоолоор ОБЕГ-аас зуухны санхүүжилт 149,088.5 мянга, АЕГ-ын гэрээт операторчдын цалингийн санхүүжилт 18,331.7 мянга, өмнөх онд авлагад тооцон төвлөрүүлсэн 38,702.9 мянга, шинээр байгуулагдсан Соёлын хэлтсийн тоног төхөөрөмж худалдан авах санхүүжилт 15,000.0 мянга, төрийн албаны ерөнхий шалгалтын зардалд 1,496.0 мянга, цахилгаан болон түрээсийн төлбөрт 12,052.4 мянга, техник хяналтын зардалд 18,283.7 мянга, өвсний орлого 56,957.8 мянга, цэргийн дүйцүүлэх албаны орлого 19,154.5 мянга, Соёлын хэлтсийн сургалт, цалин, бусад зардалд 4,196.6 мянга, төрийн албан хаагчийн сургалтын зардалд 4,010.0 мянга, Монгол цэргийн баярын үйл ажиллагааны зардалд 2,011.0 мянга, нийт 414,285.4 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс архивын гэрээтийн цалин, НДШ, ХХОАТ-ын зардалд 17,125.3 мянга, ковид 19 цах тахлын эсрэг үйл ажиллагааны зардалд 75,000.0 мянга, өвс, тэжээл, хадгалах зориулалтын сав худалдан авах зардалд 77,968.8 мянга, уурын зуухны үлдэгдэл санхүүжилт 149,088.5 мянга, техник хяналтын зардалд 17,430.4 мянга, төрийн албаны ерөнхий шалгалтын зардалд 1,482.4 мянга, хог хаягдал бууруулах арга хэмжээний зардалд 13,762.9 мянга, цахилгаан, түрээсийн төлбөрт 12,052.4 мянга, цэргийн штабын үйл ажиллагааны зардалд 18,122.0 мянга, Монгол цэргийн баярын өдрийн үйл ажиллагааны зардалд 2,011.0 мянга, удирдах ажилтны сургалтын зардалд 4,010.0 мянга, Соёлын хэлтсийн сургалт, эд хогшлын зардалд 4,196.6 мянга, нийт 392,250.4 мянган төгрөгийг зарцуулж, 22,035.0 мянган төгрөгийн үлдэгдлийг төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Аудитаар Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2021 оны А/108, А/111 дүгээр тушаалаар батлагдсан ерөнхий чиглэлд тусгагдсан асуудлыг онцлон авч үзсэн.

3.8 Аудитын гол асуудал

Аудитад нөлөө үзүүлэх онцлох асуудал байхгүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

“Аймгийн ЗДТГ” нь 2021 онд нийт 2,400,785.4 мянган төгрөгийн 149 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 516,588.1 мянган төгрөгийн 25 мэдээллийг ил тод байршуулаагүй зөрчилтэй байна.

Иймд дээрх зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгч ажиллалаа.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.9 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн 158,445,4 мянган төгрөгийн 7 алдаа зөрчил, илэрснээс, 138,716.7 мянган төгрөгийн 13 алдааг залруулж, 13,329.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд 1 төлбөрийн акт, 6,399.7 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага, 2 зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн бөгөөд төлбөрийн акт бүрэн хэрэгжсэн, 1 зөвлөмжийн хэрэгжилт 100.0%, 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмжийн хэрэгжилт 75.0%-тай байна.

Хүснэгт 2 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	13,329.0	1	13,329.0	-	-	-
Албан шаардлага	2	6,399.7	1	6,399.7	1	0.0	75.0
Зөвлөмж	2	0.0	1	0.0	1	0.0	75.0
Нийт дүн	5	19,728.7	3	19,782.7	2	0.0	75.0

3.10 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

“Аймгийн ЗДТГ”-т анхаарах асуудал байхгүй байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 673,267.6 мянган төгрөгийн 11 алдаа зөрчил илэрснээс 10,067.4 мянган төгрөгийн 4 зөрчлийг завсрын аудитаар залруулж, 850.0 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 662,350.2 мянган төгрөгийн 6 зөрчилд 5 албан шаардлага хүргүүлсэн.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын нийт 10,067.4 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд дараах залруулга хийгдсэн байна.

4.1.1 Завсрын аудитаар сахилгын шийтгэл ногдуулсан 209.4 мянган төгрөгийн суутгалыг орлого үр дүнгийн тайланд орлогоор бүртгээгүй байсныг залруулсан.

4.1.2. Завсрын аудитаар өмнөх онд зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй, хэрэглээнээс илүүдэл шатахууны нөөц бүртгэсэн 9,329.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн актыг төвлөрүүлэхэд тайлант үеийн зардлаар бүртгэсэн байсныг залруулсан.

4.1.3 Завсрын аудитаар нярав бараа материал, үндсэн хөрөнгийн тайланг батлагдсан маягтын дагуу бэлтгээгүй байсныг зөвлөмж өгсний дагуу залруулсан.

4.1.4 Нягтлан бодогчийн хянасан тээвэр, шатахуун, хангамжийн материалын тайлан нярвын бэлтгэсэн тайлангаас 529.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байсныг зөвлөмж өгч залруулсан.

4.2 Төлбөрийн акт

4.2.1 Нийт 24 албан хаагчид тэтгэмж, тусламж олгохдоо ХХОАТ-ын 850.0 мянган төгрөг суутгаагүй нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5, 20.2.7, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.1, Татварын ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/261 дугаар тушаалын хавсралтын 2.2 дахь заалтуудыг зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.3.5, 4.2.3.8-т заасны дагуу төлбөрийн акт хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.3 Албан шаардлага

4.3.1 Тайлант онд нийт 128,065.3 мянган төгрөгийн зарлагын гүйлгээг татварын цахим бүртгэлийн системээр шивэгдсэн эсэхийг тулгаагүй нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар батлагдсан журмын 6 дугаар зүйлийн 6.5 дахь заалтуудыг зөрчсөн, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.10, 4.2.1.11-т заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.3.2 Шилэн дансны цахим хуудсанд цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий нийт 516,588.1 мянган төгрөгийн орлогын 5, зарлагын 20 гүйлгээ мэдээлээгүй зөрчил нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1, 4.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.4.5, 7 дугаар зүйлийн 7.1.1, 7.1.3, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.2.1.13, 3 дугаар зүйлийн 3.2.10 дахь заалтуудыг тус тус зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11-т заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.3.3 Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолыг зөрчиж 11,557.4 мянган төгрөгөөр албан конторын тавилга, 1,120.0 мянган төгрөгөөр ажлын дүрэмт хувцас худалдан

авсан, нийт төсвийн дүнд 10 хүртэл хувийн хэмнэлт гаргаагүй зэрэг зөрчил илэрсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын 1 дүгээр зүйлийн 1.1, 1.4 дэх заалтуудыг тус тус зөрчсөн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.1, 4.2.1.11-т заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.3.4. Нийт 9 албан хаагчдад цалингийн зардлаас зориулалт бусаар зарцуулж 2,700.0 мянган төгрөгийн шагнал урамшуулал олгосон, 390.9 мянган төгрөгийн өглөг, авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, эзэн холбогдогч тодорхойгүй, найдваргүй авлагыг бууруулах талаар арга хэмжээ аваагүй нийт 3,090.9 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, 20.2.4, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Зардлын эдийн ангилал ашиглах заавар" заалтуудыг тус тус зөрчсөн, ангилал, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.1, 4.2.1.11-т заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.3.5 Жолоочийн давхардуулан бичсэн автомашины спидометрийн заалтыг нягтлан бодогч хянаагүйгээс хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар 1,928.5 мянган төгрөгийн шатахууны зардал зарцуулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар батлагдсан журмын 6 дугаар зүйлийн 6.4 дэх заалтуудыг зөрчсөн, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: МУЕА-ын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.1-д заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

4.4 Зөвлөмж

Зөвлөмж өгөөгүй байна.

Дээрх төлбөрийн акт, албан шаардлагын биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мян төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Аймгийн ЗДТГ	11	673,267.6	4	10,067.4	1	850.0	5	662,350.2	-	-